

informacje

Zarządu Głównego PTTK

Maj 1981, Warszawa

Do użytku wewnętrznego

z prac prezydium i plenum ZG PTTK

WYSTĄPIENIE PREZESA ZG PTTK

kol. Tadeusza Rycerskiego

na Plenum Zarządu Głównego w dn. 29.IV.br

(fragmenty)

Podajemy poniżej w dużym skrócie fragmenty wystąpienia Prezesa ZG PTTK kol. Tadeusza Rycerskiego na ostatnim w tej kadencji Plenum Zarządu Głównego, poświęconego sprawom przygotowania do X Zjazdu Krajowego PTTK. Poniższy tekst jest próbą syntezy na przyszłość.

* *

Kilkanaście tysięcy kół, klubów i prawie sześćset oddziałów 49 zarządów wojewódzkich oceniło przebieg działalności Towarzystwa w ostatnich czterech latach, sformułowało swoje programy działania, wybrało nowe władze a przede wszystkim podjęło próbę odpowiedzi na pytanie: Jakie powinno być PTTK, komu powinno służyć i gdzie na tej drodze do idealnego modelu Towarzystwa jesteśmy dzisiaj. (...)

Siedmiomiesięczna kampania sprawozdawczo-wyborcza potwierdziła, że Zarząd Główny PTTK w tej gorącej atmosferze zachował wiele zimnej krwi. że dobrze się stało, że nie zwoływalimy Zjazdu Nadzwyczajnego, lecz także dobrze się stało, że nie przesunęliśmy kampanii sprawozdawczo-wyborczej na później, natomiast zrobiliśmy wiele, aby kampania nasza, a szczególnie wybory nowych władz przebiegały zgodnie z demokratycznymi zasadami, które są tak bliskie ideologii naszej organizacji. (...)

Znaczej wymianie uległy składy władz kół, oddziałów, zarządów wojewódzkich. W instancjach oddziałowych i zarządach wojewódzkich ok. 60% nowo wybranych składów to działacze nie będący dotychczas we władzach Towarzystwa.

Z pośród 49 zarządów wojewódzkich w trzydziestu zostali wybrani nowi prezesi, a także znacznej zmianie uległy składy Prezydium ZW. (...)

Z pośród wielu ogólnych i bardziej szczegółowych problemów podnoszonych w dyskusjach przed X Krajowym Zjazdem, niektóre

zagadnienia były powszechnie dyskutowane przez większość ogniw organizacyjnych Towarzystwa.

Do takich spraw należy zaliczyć przede wszystkim:

- potrzeba jednoznacznego określenia PTTK jako organizacji turystów, a zarazem organizacji, która ciężar swoich działań kieruje na zapewnienie turystom, a w szczególności członkom Towarzystwa - warunków do uprawiania turystyki.
- potrzeba zmian statutowych idących w kierunku większej demokratyzacji życia wewnątrzorganizacyjnego, podniesienia roli i znaczenia w Towarzystwie komisji społecznych, problem odebrania osobowości prawnej oddziałom PTTK i krytyczna ocena pracy ogniw pośrednich zarządów wojewódzkich.
- Pojawiały się także postulaty o potrzebie odejścia od zarządów wojewódzkich i utworzenia w ich miejsce ogniw Towarzystwa o charakterze międzywojewódzkim lub regionalnym.
- surowej krytyce poddano działalność gospodarczą Towarzystwa w szczególności zaś działalność wyodrębnioną Zrzeszeniu Gospodarki Turystycznej, zarzucając ZGT oderwanie się od reszty Towarzystwa, nie realizowanie nadrzędnych celów statutowych, brak więzy z aktywnym społecznym, pokretność struktur i przerezysty administracyjne. W dyskusjach o potrzebie zmian modelu działalności gospodarczej sformułowano wiele niekiedy sprzecznych ze sobą wniosków i propozycji.
- podkreślano potrzebę podjęcia przez PTTK takich działań, które ułatwiałyby turystom a w szczególności członkom Towarzystwa i osobom uprawiającym turystykę kwalifikowaną stworzenie autentycznych możliwości w jej uprawianiu, a więc prawo do pierwszeństwa w korzystaniu z miejsc w obiektach, podjęcie działań ułatwiających zakup niedostępnego na rynku sprzętu turystycznego, zapewnienie dostępu do zakupów wydawnictw turystycznych wydawanych zarówno przez zakład wydawniczy PTTK jak też inne specjalistyczne wydawnictwa.
- wiele dyskusji poświęcono sprawom działania Towarzystwa w środowiskach, w szczególności w środowisku młodzieży szkolnej, akademickiej i w środowisku zakładów pracy. Podkreślano tutaj potrzebę weryfikacji naszego miejsca w szkole i zakładzie poprzez stworzenie takich organizacyjnych i prawnych warunków, w których PTTK we współpracy ze wszystkimi związkami zawodowymi odgrywałoby by wiodącą rolę w kształtowaniu zainteresowań turystycznych załóg pracowniczych, w szczególności zaś członków Towarzystwa.
- W pracy z młodzieżą szkolną podkreślano potrzebę przewartościowania aktualnego zarządzania Min. Oświaty i Wychowania w taki sposób aby zarówno działacze PTTK jak też władze oświatowe były w jednakowy sposób zainteresowane rozwojem turystyki szkolnej, bowiem sama organizacja problem edukacji turystycznej młodego pokolenia nie jest w stanie udźwignąć. Wymaga to ujednoczenia i uproszczenia przepisów w tym względzie i wymaga stworzenia warunków przez władze oświatowe do zainteresowania kadry nauczycielskiej organizowaniem działalności turystycznej.

- wiele dyskusji poświęcono sprawie kadr turystycznych w szczególności zaś potrzebie przeanalizowania programów szkolenia kadr, likwidacji niektórych - zdaniem wielu działaczy zbędnych stopni jak np. instruktor kształcenia kadr, a także zapewnienie większej efektywności pracy kadry zarówno społecznej jak i etatowej.
- w dyskusjach przed X Krajowym Zjazdem wiele miejsca poświęcono zagadnieniom współpracy na linii ogniwa PTTK a władze administracyjne i partyjne.

Negatywnie oceniano kształtowanie w terenie formy tej współpracy w szczególności częste przypadki arbitralnego wpływania władz politycznych i administracyjnych na działalność organizacji i traktowania Towarzystwa jako jeszcze jednego biura podróży, brak rozumienia specyfiki organizacji społecznej, niewielkie lub żadne efekty udziału Towarzystwa w porozumieniu terenowobranżowym, wreszcie niedocenaenie często społecznej i wychowawczej funkcji Towarzystwa i formułowanie ocen na podstawie ekonomicznych wyników działalności.

- podkreślano także fakt, że turystyka i krajoznawstwo organizowane przez PTTK stanowią w znacznym stopniu działalność społeczną, służącą całemu społeczeństwu i jako takie powinny być tak traktowane przez władze polityczne i administracyjne a także w tych sferach, które służą nie tylko członkom Towarzystwa. Należy dążyć do finansowania ich nie tylko ze środków Towarzystwa, ale także z budżetu państwa lub ze środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku. Do tych sfer działania należy ogólnodostępna baza PTTK, szkolenie kadr turystycznych, działalność wypożyczalni sprzętu turystycznego, działalność muzealna oraz system informacji turystyczno-krajoznawczej.
- wiele dyskusji wzbudził także fakt, iż mimo uzyskania statusu stowarzyszenia wyższej użyteczności PTTK nie uzyskało z tego tytułu żadnych przywilejów lecz właśnie jak na ironię po uzyskaniu statusu stowarzyszenia wyższej użyteczności, Towarzystwo zostało obciążone wysokim podatkiem dochodowym, zmniejszone zostały przydziały autokarów, odebrano stacje turystyczne, pogorszyła się sytuacja gospodarcza i finansowa wielu oddziałów co w konsekwencji miało znaczny wpływ na jakość pracy programowej PTTK. (...)

Uważamy także i takie jest zdanie zespołu programowego Zjazdu, że uchwała Zjazdu powinna składać się z dwóch zasadniczych dokumentów.

- Pierwszym z nich** powinien być program działania PTTK na najbliższe cztery lata
- Drugim zaś** - nasz głos w sprawie polskiej turystyki wyrażony w formie rezolucji skierowanej do władz ustawodawczych rządu i partii politycznych, który przedstawiłby stanowisko naszej organizacji w sprawie problemów całej polskiej turystyki i miejsca jaki w tym systemie Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zająć powinno. (...)

Z prezentowanych opinii aktywu i uchwał podejmowanych przez koła, oddziały i zarządy wojewódzkie na plan pierwszy wysuwają się następujące kierunki działania.

Po pierwsze - PTTK jest i powinno być w przyszłości organizacją masową, działającą w różnych środowiskach i ułatwiająca realizację zainteresowań turystyczno-krajoznawczych, w szczególności i w pierwszej kolejności członkom Towarzystwa.

Po drugie - podstawowymi ogniwami działania PTTK, a więc tymi ogniwami, gdzie tworzy się i realizuje program PTTK są koła, kluby i oddziały PTTK. Na tych ostatnich powinna spocząć szczególna rola koordynacji i pomocy kołom i klubom, rola gospodarcza na terenie działania oddziału.

Zadania ogniwa pośredniego (zarządu wojewódzkiego lub jak niektórzy proponują - regionalnego) oraz Zarządu Głównego winny być przede wszystkim określone jako działalność instruktażowo-metodyczna, prezentowanie problemów działania Towarzystwa na zewnątrz, upowszechnianie interesujących inicjatyw programowych kół, klubów i oddziałów Towarzystwa.

Odejść należy natomiast od narzucania odgórnie inicjatyw programowych. Proponowane centralnie lub regionalnie inicjatywy progra-

nowe, winny stanowić dla oddziałów, kół i klubów propozycje programowe „do wyboru” tak, aby zainteresowane środowisko lub ogniwo Towarzystwa mogło inicjatywę podjąć, jeśli uzna ją za interesującą dla siebie i swoich członków.

Po trzecie - należy wyegzekwować od wszystkich ogniw PTTK stworzenie możliwości do realizacji statutowych uprawnień członków Towarzystwa, takich jak pierwszeństwo w dostępie do bazy turystycznej do wypożyczalni sprzętu itp. Należy także podjąć działania zmierzające do tego, aby organizacja miała warunki do innych świadczeń na rzecz swoich członków, takich jak np. pierwszeństwo w uzyskiwaniu sprzętu turystycznego, do wydawnictw turystycznych (map, przewodników itp.). (...)

Po czwarte - należy rozszerzyć zakres preferencji dla kadry programowej PTTK, lecz także uzależnić je od faktycznego wykonywania przez kadrę Towarzystwa swoich społecznych zobowiązań. W tym celu należy także tworzyć warunki likwidujące zewnętrzne i wewnętrzne utrudnienia w wykonywaniu działalności społecznej.

Po piąte - jednym z naczelnych zadań Towarzystwa winna stać się troska o jakość członków organizacji. Należy w związku z tym zdecydowanie odejść od tendencji zwiększania organizacji na siłę poprzez powiększanie ilości członków organizacji w sposób formalny i statystyczny, lecz prowadzić taką politykę, aby PTTK stało się Towarzystwem fachowym w dobrym tego słowa znaczeniu, elitarnym, tj. otwartym dla tych wszystkich, którzy chcą być oddanymi i chcą działać w Towarzystwie.

Po szóste - należy umacniać naszą pozycję w środowisku młodzieży szkolnej, akademickiej i zakładów pracy poprzez współdziałanie ze związkami młodzieży i wszystkimi organizacjami związkowymi, nie zapominając jednak, że działając na rzecz całych środowisk, należy przede wszystkim dostrzegać potrzeby i zainteresowania członków organizacji. (...)

Po siódme - szczególne znaczenie w harmonijnym rozwoju Towarzystwa odgrywa sprawa wewnętrznej informacji w Towarzystwie. Należy dążyć do uruchomienia takich mechanizmów informacji wykorzystując zarówno informację wewnątrz-organizacyjną, jak też środki masowego przekazu, aby zarówno o podejmowanych działaniach, jak też o takich choćby sprawach, jak nowe wydawnictwa, asortyment sprzętu turystycznego były informowane przede wszystkim organizacyjne ogniwa PTTK. (...)

Oprócz zagadnień związanych z modelem organizacyjnym i programowym Towarzystwa, trzecią sferą działania jest trudny problem spraw gospodarczych i finansowych PTTK; były one przedmiotem poprzednich posiedzeń plenarnych. Zapadły w tej sprawie decyzje mające na celu poprawę mechanizmu działalności gospodarczej. (...)

Przedstawione problemy nie wyczerpują całokształtu zagadnień, jakie będzie miał do rozwiązania X Krajowy Zjazd, zwracają jedynie uwagę na - naszym zdaniem - najistotniejsze sprawy do rozwiązania wewnątrz organizacji. (...)

sprawy organizacyjne

Lechośław Fularski Łódź
czł. Komisji Statutowej ZG PTTK

Zagadnienia Zarządów Wojewódzkich PTTK

1. Stan istniejący

Zgodnie z § 37 Statutu PTTK działalnością PTTK, na terenie województwa, kierują zarządy wojewódzkie, które odpowiadają za swą pracę przed zjazdami wojewódzkimi i Zarządem Głównym.

Kierownictwo działalnością PTTK polega w dużym zakresie na czuwaniu nad działalnością oddziałów poprzez:

- powoływanie i rozwiązywanie oddziałów,
- zawieszanie uchwał zjazdów oddziałów i zawieszaniu w czynnościach zarządów oddziałów, (jeśli te uchwały jak i działalność są niezgodne z przepisami prawa lub statutem oraz uchwałami władz nadrzędnych),

- uchwalanie budżetów oddziałów i zatwierdzanie sprawozdań z ich wykonania.

Poza tym do zakresu działania zarządów wojewódzkich należy między innymi:

- reprezentowanie PTTK na terenie województwa oraz
  - organizowanie kształcenia kadr turystycznych.
- Utworzenie zarządów wojewódzkich miało na celu przede wszystkim:

- dostosowanie struktury organizacyjnej PTTK do terenowego podziału administracji państwowej, a po przez to usprawnienie kontaktów władz Towarzystwa z władzami administracji państwowej.

- wyzwolenie nowych inicjatyw organizacyjnych po przez powiększenie ilości kadry PTTK, usprawnienie działalności, powiększenie ilości oddziałów PTTK itp.

- przejęcie przez zarządy wojewódzkie uprawnień Zarządu Głównego dotyczących oddziałów, co było podyktowane zwiększającą się ilością oddziałów w Towarzystwie.

Analogicznie do podziału administracyjnego w kraju, działa obecnie 49 zarządów wojewódzkich PTTK, które w 1976 roku skupiały 543 oddziały a w 1980 r. - 586 oddziałów.

Ilość oddziałów zawartych w kilku przedziałach a skupionych w zarządach wojewódzkich przedstawia poniższa tabelka:

Przedział ilości oddziałów w 1 zarządzie wojewódzkim	1976		1980	
	ilość zarz. wojewódzkich skupiających oddziały wg przedziału	% udział zarz. wojew.	ilość zarz. wojew. skupiających oddziały wg przedziału	% udział zarz. wojew.
do 5	8	16,3	7	14,3
od 6 do 10	22	45,9	20	40,8
od 11 do 15	10	20,4	12	24,5
od 16 do 30	7	14,2	8	16,3
powyżej 30	2	4,1	2	4,1

Ilość kół i członków w nich zrzeszonych przedstawia się jak następuje:

	ilość kótek	ilość członków
1976	9.528	564.882
1980	12.909	730.873
Przyrost	+3.381	+165.991

2. Próba analizy stanu obecnego

2.1. Należy ogólnie stwierdzić słuszność celów, które spowodowały utworzenie zarządów wojewódzkich. W wielu przypadkach doprowadziło to do:

- przybliżenia szczebla wojewódzkiego do oddziałów oraz władz terenowych,
- powiększenia kadry,
- wyzwolenia nowych inicjatyw.

2.2. Przejęcia przez zarządy wojewódzkie, od Zarządu Głównego, pewnych uprawnień w stosunku do oddziałów, jest przez niektóre oddziały poczytywane za ograniczanie ich samorządności i łączone z odebraniem oddziałom osobowości prawnej.

2.3. Od roku 1976 do 1980 przybyły 43 oddziały PTTK, przy czym przyrost ten stanowi ogółem 8%. W pięciu zarządach wojewódzkich nastąpił spadek ilości oddziałów (o 1 oddział w każdym), w 16-tu zarządach wojewódzkich było bez zmian, w pozostałych przyrost był minimalny od 1 do 3 oddziałów. Znaczący przyrost nastąpił jedynie w Zarządzie Wo-

jewódzkim w Katowicach o 7 oddziałów z 38 do 45 oddziałów.

Natomiast w tym samym okresie przyrost ilości członków w Towarzystwie nastąpił o 29,5% a przyrost ilości kół wynosił 36%.

Przyrost kół w oddziałach jest przeszło czterokrotnie większy od przyrostu ilości oddziałów skupionych w zarządach wojewódzkich.

2.4. W związku ze znacznym zmniejszeniem się obszaru działania powstałych zarządów wojewódzkich, w stosunku do uprzednio istniejących okręgów, zauważone zostały dwa skrajne przypadki:

1/ w przypadku istnienia silnego oddziału na terenie działania zarządu wojewódzkiego nastąpiło:

- zbędne w pojęciu zarządu oddziału, przejmowanie kadry, z tego samego terenu, do pracy społecznej w zarządach wojewódzkich,
- tworzenie równoległe obok komisji oddziałowych, komisji wojewódzkich, co często prowadziło do dublowania pracy.

Te i inne kwestie organizacyjne, kadrowe i prestiżowe doprowadziły do zbędnych antagonizmów, co może ujemnie wpłynąć na działalność i rozwój Towarzystwa.

2/ W przypadku istnienia małych i słabo działających oddziałów (oddziału) w miejscowości nowopowstałego województwa nastąpiło:

- przejmowanie kadry z tych oddziałów, co spowodowało zmniejszenie ich działalności oraz
- przejmowanie przez zarząd wojewódzki szeregu zadań, które powinny wykonywać oddziały.

2.5. W niektórych zarządach wojewódzkich, poprzez niedostosowanie podziału terytorialnego do regionów geograficznych i turystycznych nastąpiło:

- nieznaczące utrudnienie działalności turystyczno-krajoznawczej jak np.: rozwój szlaków turystycznych, inwentaryzacja krajoznawcza, organizowanie imprez itd. oraz
- brak nadzoru społecznego nad działalnością gospodarczą ogniw Zrzeszenia Gospod. Turystycznej.

2.6. Nastąpił wzrost wydatków na utrzymanie zarządów wojewódzkich (w stosunku do wydatków na utrzymanie zarządów okręgów), nie tylko w zakresie funduszu płac, ale przede wszystkim kosztów utrzymania lokali i innych.

3. Tendencje wynikające z dyskusji zjazdów wojewódzkich

W trakcie dyskusji zjazdowej, członkowie Towarzystwa poruszyli kwestie zarządów wojewódzkich w następujących wariantach:

1. Utrzymać zarządy wojewódzkie:
  - bez zmian,
  - z przeanalizowaniem roli, jaką spełniają one w stosunku do oddziałów.
2. Rozwiązać zarządy wojewódzkie i
  - funkcje pełnione przez nie przekazać dużym oddziałom, zachowując strukturę: koło - oddział - Zarząd Główny,
  - powrócić do starej okręgowej struktury Towarzystwa,
  - utworzyć zarządy w makroregionach dostosowanych do struktury okręgów turystyczno-geograficznych.
3. Umożliwić statutowe łączenie się zarządom wojewódzkim w okręgi regionalne, na zasadach porozumienia zainteresowanych stron.

Uwaga: Dla uproszczenia nazewnictwa używać będą określenia, poza zarządami wojewódzkimi, zarządy okręgowe.

4. Próba oceny poszczególnych wariantów

4.1. Utrzymanie zarządów wojewódzkich z przeanalizowaniem ich roli.

Wady i zalety stanu obecnego zostały przedstawione w p-ście 2.

Zakres działania zarządu wojewódzkiego, w stosunku do oddziału, zawarty w § 37, pkt. 2 statutu, jest zakresem niezbędnym w każdej organizacji społecznej.

Pozostaje jedynie pytanie, czy jest niezbędne by czynności te przeniesić ponownie w gestię Zarządu Głównego. Wydaje się, że przy obecnej ilości oddziałów, takie rozwiązanie jest nierealne.

4.2. Przekazanie funkcji zarządów wojewódzkich – oddziałom wiodącym.

a/ Zalety

- zachowanie ścisłej łączności z władzami i instytucjami wojewódzkimi,
- odzyskanie działaczy do pracy w oddziałach,
- duże zmniejszenie wydatków na finansowanie działalności Zarządów wojewódzkich.

b/ Wady

- partykularyzm przejawiający się w zmniejszeniu obszaru integracji działań programowych i gospodarczych do zakresu na rzecz oddziału (przede wszystkim),
- nawet w przypadku maksymalnego obiektywizmu, układ taki może spowodować narastanie antagonizmów między "oddziałem wiodącym" a pozostałymi oddziałami,
- pozbawienie możliwości rozszerzenia się kardy na szczeblu wojewódzkim.

4.3. Powrót do starej struktury okręgowej

a/ Zalety

- możliwość zwiększenia planowej integracji działalności programowej i gospodarczej między oddziałami z kilku województw,
- wzrost samodzielności niektórych oddziałów przez niezbędną ich bezpośrednią łączność z władzami wojewódzkimi,
- znaczne zmniejszenie wydatków na finansowanie działalności zarządów okręgowych.

b/ Wady

- brak racjonalnego uzasadnienia powrotu do "sztucznego" już dzisiaj, w wielu przypadkach, podziału terytorialnego działania zarządów okręgu,
- niezgodność między obszarami działalności programowej i gospodarczej,
- utrudniona łączność władz okręgu PTTK z władzami wojewódzkiej administracji państwowej i instytucjami wojewódzkimi.

4.4. Utworzyć zarządy okręgów w makroregionach

a/ Zalety

- jak w p-cie 4.3. oraz
- makroregiony, których klasyfikacja opierałaby się przede wszystkim o przesłanki geograficzno-turystyczne, pokrywałyby się z klasyfikacją obszarów działalności turystycznej i gospodarczej t.j. z przedmiotem działania naszego Towzystwa,
- nastąpiłyby więc dobre warunki obszarowe do integracji działalności programowej i gospodarczej.

b/ Wady

- utrudniona łączność władz okręgu PTTK z władzami wojewódzkiej administracji państwowej i instytucjami wojewódzkimi,
- pogorszenie kontaktów zarządu okręgu z zarządami oddziałów.

4.5. Łączenie zarządów wojewódzkich w zarządy okręgów na zasadach porozumienia stron

Dobrowolne łączenie się zarządów wojewódzkich w zarządy okręgów, daje teoretyczną możliwość:

- tworzenie zarządów okręgów obejmujących swym działaniem obszary optymalne dla integracji działalności programowej i gospodarczej.

- pozostawienie obecnej struktury zarządów wojewódzkich w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych i korzyści dla działalności programowej i gospodarczej.

5. Wnioski ostateczne

Biorąc pod uwagę złożoność zagadnienia, należy stworzyć możliwość dla optymalnych warunków działania tak zarządów wojewódzkich jak i zarządów okręgowych.

Statut powinien więc przewidzieć możliwość łączenia zarządów wojewódzkich w zarządy okręgowych w sposób elastyczny, bez określania ścisłych zasad i kryteriów.

Ustalenia w statucie dotyczące "władz wojewódzkich PTTK" powinny odnosić się także do "władz okręgowych PTTK".

Polskie Towarzystwo

Turystyczno-Krajoznawcze

Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności

Zarząd Główny

Warszawa, ul. Senatorska 11

Ldz. ZO-ś (229) 80

12. 9. 1980

Zasady uzyskiwania, przechowywania i wykorzystywania map do turystycznych imprez na orientację.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 75 Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1976 r. w sprawie ustalenia wykazu wydawanych i rozpowszechnianych typowych dokumentów geodezyjnych i kartograficznych stanowiących tajemnicę służbową oraz dokumentów do użytku służbowego i jawnych, Zarządzeniem Nr 36 Prezesa Urzędu Geodezji i Kartografii z dnia 18 października 1958 r. o zasadach przechowywania, ewidencji i wykorzystania map nie przeznaczonych do użytku publicznego oraz Zarządzeniem Nr 56 Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 16 marca 1977 r. w sprawie zasad i trybu udzielania zgody na reprodukcowanie, rozpowszechnianie i rozprowadzanie map oraz materiałów fotograficznych, ustalam następujące zasady uzyskiwania, przechowywania i wykorzystywania map do turystycznych imprez na orientację.

I. Zasady ogólne

1. Do turystycznych imprez na orientację należy wykorzystać mapy jawne – bez ograniczeń oraz wycinki z map poufnych – po uprzednim uzyskaniu za pośrednictwem Zarządu Głównego PTTK zezwolenia Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii na ich powielenie i rozpowszechnianie.
2. Uprawnionymi do uzyskiwania i przechowywania map poufnych są: Zarząd Główny i Zarządy Wojewódzkie PTTK.
3. W sprawach szczegółowych dotyczących nabywania i przechowywania map poufnych, Zarządy Wojewódzkie PTTK powinny korzystać z konsultacji i wskázówek Biura Głównych Geodetów Województw w Urzędach Wojewódzkich.
4. Map poufnych nie wolno:
  - a) udostępniać osobom nie związanym z organizacją turystycznych imprez na orientację
  - b) wnosić poza pomieszczenie w którym są przechowywane
  - c) kopiować, sporządzać z nich szkiców i wrysów
  - d) wykorzystywać do jakichkolwiek innych celów, nie związanych z turystycznymi imprezami na orientację.
5. Zarząd Główny PTTK zaopatruje w odbitki jawnych wycinków map centralne turystyczne imprezy na orientację oraz organizatorów wybranych centralnych i międzynarodowych imprez turystycznych organizowanych przez PTTK, podczas których odbywają się turystyczne imprezy na orientację.
6. Zarządy Wojewódzkie PTTK zaopatrują w odbitki jawnych wycinków map do turystycznych imprez na orientację wszystkie jednostki swego województwa.

7. Koszty związane z wykonaniem odbitek jawnych wycinków map należy rozliczać zgodnie z instrukcją w sprawie programowania, organizacji i finansowania imprez turystyki kwalifikowanej PTTK (Zarządzenie 1/79 ZG PTTK z dnia 9 marca 1979 r.)
8. Odbitki jawnych wycinków map wydawane uczestnikom turystycznych imprez na orientację stanowią ich własność.

II. Uzyskiwanie map

1. Zarządy Wojewódzkie PTTK zaopatrują się w mapy poufne w skali 1:10.000, 1:25.000 i 1:50.000 w Składcach Okręgowych Przedsiębiorstw Geodezyjno-Kartograficznych mieszczących się w siedzibach dawnych województw (przed reformą administracji w 1975 r.) oraz w Państwowym Przedsiębiorstwie Geodezji i Kartografii 00-950 Warszawa, ul. Jasna 2/4.
2. Zamówienia powinny zawierać skalę mapy, nazwę lub numer identyfikacyjny arkusza, stwierdzenie, że mapy będą wykorzystywane do turystycznych imprez na orientację oraz przez kogo i w jaki sposób zostanie zrealizowany rachunek.

III. Przechowywanie map

1. Mapy poufne należy przechowywać w szafie metalowej lub okutej, drewnianej z zamknięciem w postaci nieseryjnego zamka lub kłódki (Yale, Skarbiec itp.). Klucz do szafy powinna posiadać osoba upoważniona przez Kierownika Biura do pracy z mapami.
2. Pomieszczenie w którym przechowywane są mapy powinno być zabezpieczone przed pożarem i włamaniem.
3. Mapy należy ewidencjonować w książce o ponumerowanych stronach, przesnurowanej, opieczetowanej pieczęcią Zarządu Wojewódzkiego PTTK i podpisanej przez Kierownika Biura.
4. Każdy arkusz należy wpisywać do książki ewidencyjnej z podaniem:
  - a) kolejnego numeru
  - b) źródła nabycia numeru i daty dokumentu przychodowego
  - c) skali i nazwy lub numeru arkusza
  - d) numerów wycinków z danego arkusza (po ich wykonaniu) wykonanych do turystycznych imprez na orientację.
5. Na każdym arkuszu mapy należy w górnym lewym rogu umieścić pieczęć Zarządu Wojewódzkiego PTTK oraz wpisać numer pod jakim arkusz został wpisany do książki ewidencji map.

IV. Sporządzenie wycinków map do turystycznych imprez na orientację

1. Wycinek mapy do turystycznych imprez na orientację może obejmować powierzchnię do 20 km² terenu, a sąsiednie muszą znajdować się w odległości co najmniej 20 km od siebie.
2. Wycinki nie mogą obejmować:
  - a) terenów będących w administracji wojskowej i pasa szerokości 1 km wokół nich,
  - b) terenów przygranicznych,
  - c) parków narodowych i rezerwatów przyrodniczych
  - d) chronionych obiektów gospodarki narodowej
  - e) węzłów komunikacyjnych
  - f) terenów wyłączonych przez organa władz terenowych z dostępu publicznego.
 Informacje w tej mierze należy uzyskiwać u władz miejscowych.
3. Wycinek mapy należy:
  - a) nakleić na arkusz białego, sztywnego papieru formatu A4 lub A3
  - b) wyrysować kierunek północny
  - c) w górnym lewym rogu arkusza umieścić:
    - pieczęć Zarządu Wojewódzkiego PTTK;
    - nazwę wycinka (miejscowość, nazwa lasu itp.)
    - skalę w jakiej wycinek ma być powielany i rozpowszechniany (dopuszczalna jest tylko zmiana skali z mniejszej na większą);
    - numer kolejny wycinka, łamany przez rok (np. 2/81);
    - nazwisko osoby sporządzającej wycinek;
  - d) wpisać do książki ewidencji sporządzonych wycinków:
    - numer kolejny wycinka, łamany przez rok
    - nazwę wycinka

- numer ewidencyjny i nazwę lub numer arkusza mapy z którego wycinek pochodzi
  - datę sporządzenia wycinka
- a po uzyskaniu zezwolenia GUGiK:
- numer i datę zezwolenia
  - termin ważności zezwolenia
  - na ile egzemplarzy opiewa zezwolenie
4. Sporządzić 3 czarno-białe kserograficzne lub fotograficzne odbitki wycinka w skali 1:1 i umieścić na nich napis: "Odbitka próbna na potrzeby służbowe"
  5. Nie później jak na 2 miesiące przed datą imprezy wycinek wraz z odbitkami przesać listem poleconym do Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK. W piśmie przewodnim podać
    - rodzaj mapy, skalę, godło i rok wydania arkusza mapy z której sporządzono wycinek
    - wysokość nakładu
    - kto będzie wykonywać reprodukcję (powielenie)
    - sposób reprodukcji (foto, ksero itp.)
  6. Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK wpisuje wycinek do książki wycinków przesyłanych do GUGiK, a po uzyskaniu zezwolenia na powielenie i rozpowszechnianie wycinka, zwraca Zarządowi Wojewódzkiemu oryginał wycinka oraz jedną odbitkę z wpisanym zezwoleniem GUGiK.
  7. Jeżeli GUGiK odmówi wydania zezwolenia na powielenie i rozpowszechnianie wycinka, Komisja InO ZG PTTK odsyła z odbitkami do Zarządu Wojewódzkiego PTTK. Wycinek taki należy wkleić do arkusza mapy, z którego został wycięty lub protokolarnie zniszczyć.
Zniszczenie odbitek odnotować w książce ewidencji wycinków.

V. Powielanie i rozpowszechnianie wycinków map do turystycznych imprez na orientację

1. Zarząd Wojewódzki PTTK powiela wycinek w ilości nie większej jak wskazano w zezwoleniu i w terminie ważności zezwolenia. Wykonanie odbitek oraz wydanie ich organizatorom imprez na orientację odnotowuje się na odwrocie odbitki wycinka, na której znajduje się zezwolenie GUGiK.
2. Jeżeli wystąpi potrzeba zwiększenia nakładu odbitek (w terminie ważności zezwolenia, lub po terminie) wycinek wraz z odbitką na której znajduje się zezwolenie GUGiK należy przesać do Komisji InO ZG PTTK w celu uzyskania przedłużenia ważności zezwolenia na powielenie i rozpowszechnianie wycinka.
3. Jeżeli występuje potrzeba unowocześnienia wycinka mapy z powodu rzeczywistych zmian w terenie, można tego dokonać przy zachowaniu następujących warunków:
  - a) unowocześnienie może być wykonywane tylko na wycinku posiadającym już zezwolenie GUGiK na powielenie i rozpowszechnianie
  - b) poprawki mogą dotyczyć:
    - granic lasów
    - przebiegu duktów, ścieżek i dróg
    - zanikłych lub nowopowstałych bagien
    - rowów melioracyjnych itp.
  - c) poprawki mogą być nanoszone tylko takimi samymi znakami jakie są stosowane na danym rodzaju mapy.
  - d) nie wolno rysować na mapę żadnych obiektów, ani umieszczać znaków topograficznych i opisów nie stosowanych na danym rodzaju map.
4. Wycinek z naniesionymi poprawkami, trzema odbitkami z poprawionego wycinka i odbitkę z zezwoleniem GUGiK na powielenie i rozpowszechnianie wycinka przesać listem poleconym do Komisji InO ZG PTTK w celu uzyskania zezwolenia GUGiK na powielenie i rozpowszechnianie poprawionego wycinka.
5. Nie zezwala się na wprowadzanie jakichkolwiek zmian na wycinkach, które uzyskały zgodę GUGiK na powielenie i rozpowszechnianie. Każda zmiana wymaga ponownej zgody GUGiK na powielenie i rozpowszechnianie.

VI. Likwidacja map

1. Wycinki z map poufnych na które zostało wydane zezwolenie na powielenie i rozpowszechnianie mogą być likwidowane tylko za pisemną zgodą Komisji InO ZG PTTK.

2. Arkusze map poufnych z których sporządzono wycinki mogą być likwidowane na podstawie decyzji Zarządu Wojewódzkiego PTTK.
3. W celu likwidacji map należy:
  - a) powołać decyzją prezydium zarządu wojewódzkiego PTTK 3-osobową komisję. W skład Komisji wchodzi osoba przechowująca mapy i prowadząca ich ewidencję,
  - b) sporządzić komisyjny protokół zniszczenia map, w którym powinny być wpisane dla każdego arkusza mapy:
    - skala
    - nazwa lub numer arkusza
    - numer arkusza z książki ewidencji map
    - źródło nabycia, nr i data dokumentu przychodowego
    - jakże wycinki arkusza pozostają (nr i nazwa wycinka)
    - sposób zniszczenia arkusza (spalenie lub pocięcie w sposób uniemożliwiający złożenie arkusza)
 Protokół podpisują przewodniczący i członkowie komisji, a zatwierdza kierownik Biura Zarządu Wojewódzkiego PTTK.
  - c) na podstawie protokołu wykreśla się arkusz mapy z książki ewidencji, a w rubryce "Uwagi" wpisuje datę i numer protokołu zniszczenia,
  - d) Protokoły zniszczenia map przechowuje się w archiwum dokumentów Zarządu Wojewódzkiego PTTK.

VII. Niniejsze zasady zostały uzgodnione z Zespołem Wojskowym Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Sekretarz Generalny

Otrzymują: /mgr inż. Jacek Węgrzynowicz/

a) do wykonania
Zespół Organizacyjny ZG PTTK
Zespół Programowy ZG PTTK
Zarządu Wojewódzkiego PTTK

b) do wiadomości:
Zespół Wojskowy GUGIK W-wa

na warsztacie komisji społecznych

Zbigniew Kresek
czł. Komisji Statutowej
ZG PTTK

Propozycje zmian w Statucie PTTK w przedmiocie Komisji Społecznych

Komisje społeczne są tradycyjną, sprawdzoną formą działalności PTTK, będącą wyrazem społecznego charakteru Towarzystwa i jego wielostronnych zainteresowań.

Geneza komisji społecznych wiąże się z potrzebą grupowania członków i działaczy nie tylko wg ich miejsca pracy, zamieszkania lub podziałów administracyjnych, lecz również wg zainteresowań określoną problematyką lub dyscypliną turystyki.

Należy przypuszczać, że z samego faktu utworzenia PTTK przez połączenie PTT z PTK wyłoniła się — jako wyraz potrzebny kontynuowania działalności tych towarzystw w łonie nowej organizacji — Komisja Turystyki Górskiej (kontynuacja PTT) oraz Komisje Krajoznawcze i Komisja Turystyki Pieszej (kontynuacja PTK).

Równocześnie z tworzeniem się PTTK dokonano reorganizacji sportu, polegającej na likwidacji związków sportowych. PTTK prze-

jęto wówczas od likwidowanych związków działalność, aktyw a częściowo i bazę materialną, zaś w Towarzystwie powstały nowe, nie wynikające z kontynuacji działalności dotychczasowych towarzystw dziedziny działalności, jak: turystyka narciarska, kolarska, kajakowa, żeglarska i in. Dla tych dyscyplin forma komisji była najlepszą formułą organizacji a także swoiście pojętej autonomii w ramach Towarzystwa.

Ze statutowych zadań PTTK w dziedzinie ochrony przyrody i zabytków wywodzą swój rodowód dalsze komisje, zaś konsekwencją rozwoju organizacyjnego Towarzystwa oraz podejmowania przez nie działalności w różnych środowiskach zawodowych i społecznych było powstawanie takich komisji, jak młodzieżowa czy kół (potem również oddziałów) zakładowych oraz — znacznie później — pracy w osiedlach mieszkaniowych, współpracy z Wojskiem Polskim itp.

Rola komisji społecznych oraz zasady ich działania określone zostały najdobitniej w Statucie PTTK z r. 1959 z poprawkami uchwalonymi na VII Zjeździe Delegatów PTTK w r. 1968. Podstawowymi wyznacznikami tej roli były:

1) enumeratywne wymienienie w statucie działających w PTTK komisji, zwanych statutowymi;

2) określenie, iż do ich zakresu działania należy całość zagadnień związanych z realizacją celów i zadań PTTK w danej dziedzinie (należy przez to rozumieć również prawo stanowienia z wyjątkiem decyzji zastrzeżonych wyraźnie do kompetencji odpowiednich władz Towarzystwa);

3) zasada tworzenia komisji w trybie wyboru przez aktyw danej dyscypliny, problematyki lub środowiska;

4) zasada, iż przewodniczący komisji statutowych są z urzędu członkami zarządu danego szczebla;

5) przyznanie komisjom prawa reprezentacji przez delegatów z głosem decydującym w zjazdach wszystkich szczebli PTTK.

6) uznanie w regulaminach komisji zasady powiązań funkcjonalnych i merytorycznych "w pionie" pomiędzy komisjami różnych szczebli organizacyjnych.

II

W latach siedemdziesiątych, na skutek formalnych i nieformalnych działań, nastąpiły daleko idące zmiany w nakreślonym wyżej systemie, których formalnym wyrazem stały się (wprowadzone jeszcze przed wejściem w życie Statutu z r. 1979) zmiany w regulaminie ramowym komisji oraz ujęcie problemu komisji w Statucie z r. 1979 sprowadzające się do jednego, enigmatycznie sformułowanego zdania (§ 21 ust. 2 pkt 9). W wyniku tych zabiegów:

1) zaniechano określenia w statucie nazw komisji, pozostawiając zarządom poszczególnych szczebli prawo tworzenia dowolnych komisji lub komitetów;

2) sprowadzono komisje do roli organu pomocniczego właściwego zarządu, pozbawiając je tym samym możliwości kierowania określoną dyscypliną lub problematyką;

3) zlikwidowano wybory, wprowadzając powoływania z zachowaniem szcążkowej formy wyboru (konsultacje z aktywnym). Tu należy dodać, że zasada pełnej wybieralności komisji budzi wątpliwości natury formalnej z uwagi na trudności w ustaleniu prawidłowej ordynacji wyborczej, proporcjonalności i geografii wyborczej itp. Z tego też względu zarówno formalnie jak i faktycznie wybory w wielu komisjach były dotychczas fikcją, możliwość jednak ich przeprowadzenia była i jest przez aktyw społeczny traktowana jako jeden z najbardziej istotnych (może z uwagi na swą spektakularność) atrybutów działalności komisji, choć nie we wszystkich komisjach panuje w tym przedmiocie jednomyślność.

4) wraz z likwidacją wyborów zniknęła oczywiście możliwość wyboru delegatów danej komisji na zjazdy PTTK;

5) zlikwidowano również zasadę, że przewodniczący komisji jest z urzędu członkiem zarządu danego szczebla. Zwyczajowo przewodniczący komisji kandydowali (i na ogół byli wybierani), lecz możliwości takiej (nie mówiąc o gwarancjach) nie stwarzała żaden przepis statutowy.

6) zlikwidowano w regulaminie ramowym komisji możliwość oddziaływania „w pionie”, pozbawiając tym samym komisje formalnie możliwości kierowania w przydzielonym im zakresie działania.

W ślad za tymi posunięciami statutowymi, regulamin ramowy komisji społecznych PTTK, zwłaszcza w swej ostatniej wersji z r. 1980 pozostawił komisjom poszczególnych szczebli prawo zatwierdzania

własnych, szczegółowych regulaminów, co z pozoru wydaje się posunięciem bardzo demokratycznym i utwierdzającym samorządność komisji, lecz w istocie prowadzi do chaosu kompetencyjnego w poziomie i pionie, zwłaszcza wobec braku określenia zakresu działania poszczególnych komisji.

Należy zauważyć, że zakresy działania poszczególnych komisji mogą być określane:

1) przedmiotowo, przy czym przedmiotem działania może być wybrany problem (krajoznawstwo, ochrona przyrody, opieka nad zabytkami) lub dyscyplina turystyczna (górska, piesza, narciarska itp.)

2) podmiotowo, przy czym podmiotem działania może być środowisko (np. młodzież), część tego środowiska (np. młodzież akademicka) lub kadra PTTK (przewodnicy).

Nakładanie się i krzyżowanie kompetencji jest oczywistą konsekwencją takiego stanu rzeczy. Ujemnym skutkiem tego zjawiska może zapobiec jedynie możliwie precyzyjne określenie przez Zarząd Główny przedmiotowego i podmiotowego zakresu działania poszczególnych komisji wszystkich szczebli organizacyjnych oraz współpraca „w pionie” różnych komisji, m.in. przez obowiązkowy udział ich przewodniczących w składach zarządów.

Praktyka ostatnich lat, polegająca na tworzeniu licznych zespołów dla różnych celów i nadawaniu im nazwy lub statusu komisji, pogłębiła istniejący chaos, zatarte zostały bowiem ostatecznie różnice wynikające ze zdań, charakteru, zakresu działania i metodyki pracy poszczególnych zespołów. Istnienie jako komisji np. Komisji Budżetu i Planu oraz Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK oraz oparcie ich działania na tym samym regulaminie ramowych obrazuje te zjawisko w sposób dobitny.

III

Przesłanki zaproponowanej w załączniku redakcji przepisów Statutu PTTK odnośnie komisji społecznych są następujące:

1) przywrócenie komisjom roli fachowych społecznych organów zarządów poszczególnych szczebli PTTK (od ZG do oddziału) i określenie ich roli jako kierowniczej w powierzonym im zakresie działania;

2) zapewnienie komisjom faktycznego wpływu na działalność PTTK przez udział ich przewodniczących z urzędu w składzie zarządów poszczególnych szczebli, prawo wyboru delegatów na zjazdy oraz prawo i obowiązek oddziaływania „w pionie” na komisje niższych szczebli;

3) zapewnienie samorządności i wpływu aktywu społecznego na skład komisji przez wprowadzenie zasady wyboru komisji przez aktyw danej dyscypliny lub środowiska;

Wydaje się oczywiste, że taka koncepcja komisji może dotyczyć tylko zespołów, które spełniają następujące warunki:

1) zakres ich działania dotyczy problemów lub dyscypliny, które można uznać za najważniejsze w działalności PTTK;

2) posiadają lub powinny posiadać strukturę organizacyjną „w pionie” (komisje ZG – Komisja wojewódzka lub okręgowa – komisja oddziałowa – klub lub koło);

3) ich aktualny stan organizacyjny, ilość aktywu i kadry uzasadniają ich wyodrębnienie jako jednostek statutowych PTTK.

Za zespoły takie należy uznać dotychczasowe komisje:

1) problemowe (krajoznawczą, ochrony przyrody, opieki nad zabytkami);

2) turystyki kwalifikowanej (pieszej, górskiej, narciarskiej, kajakowej, kolarskiej, podwodnej, żeglarskiej, speleologii);

3) środowiskowe (kół i oddziałów zakładowych, młodzieżowa, pracy PTTK w osiedlach mieszkaniowych, współpracy z Wojskiem Polskim, przewodnicka).

W/w komisje posiadają rangę komisji statutowych, to znaczy:

- 1) są wymienione enumeratywnie w Statucie,
- 2) są wybierane przez aktyw danej dyscypliny lub środowiska,
- 3) wybierają swych delegatów na zjazdy,
- 4) ich przewodniczący wchodzi z urzędu w skład zarządów,
- 5) ich zakresy i tryb działania na wszystkich szczeblach określają jednolite regulaminy zatwierdzone przez Zarząd Główny PTTK.

Obok tych komisji, zwanych komisjami statutowymi, zarządy poszczególnych szczebli mogą tworzyć (w trybie powoływania, wyboru, lub na innych – np. mieszanych zasadach) inne zespoły, rady lub komitety, określając ich zakres i tryb działania.

Problematyka komisji społecznych winna być ujęta w osobnym rozdziale statutu PTTK pod tytułem:

Komisja społeczna PTTK

§ 1.

1. Fachowymi organami działalności Zarządu Głównego PTTK są komisje społeczne PTTK.

2. Statutowymi komisjami społecznymi Zarządu Głównego PTTK są komisje:

- krajoznawcze,
- ochrony przyrody,
- opieki nad zabytkami,
- turystyki górskiej,
- turystyki pieszej,
- turystyki narciarskiej,
- turystyki kajakowej,
- turystyki żeglarskiej,
- turystyki motorowej,
- turystyki kolarskiej,
- działalności podwodnej,
- speleologii,
- młodzieżowa,
- kół i oddziałów zakładowych,
- pracy PTTK w osiedlach mieszkaniowych,
- współpracy z Wojskiem Polskim,
- przewodnicka.

§ 2.

1. Do zakresu działalności komisji statutowych PTTK należy całość zagadnień związanych z realizacją celów i zadań PTTK w dziedzinie reprezentowanej przez daną komisję przy użyciu środków działania wymienionych w Statucie PTTK.

2. Komisje statutowe PTTK działają na podstawie wyodrębnionych środków, stanowiących część budżetu PTTK.

§ 3.

1. Komisje statutowe PTTK wybierane są przez krajowe narady aktywu na okres kadencji Zarządu Głównego PTTK.

2. Krajowe narady aktywu wybierają również delegatów komisji na Zjazd PTTK.

§ 4.

Zakres i tryb działalności, organizacje i zasady wyboru komisji statutowych PTTK ustalają regulaminy uchwalone przez Zarząd Główny PTTK.

§ 5.

Przewodniczący komisji statutowych PTTK wchodzi z urzędu w skład zarządów odpowiednich szczebli.

§ 6.

1. Oprócz komisji statutowych, wymienionych w §1 ust. 2 Zarząd Główny PTTK może tworzyć w miarę potrzeby inne zespoły, rady i komitety stałe lub okresowe. Ich przewodniczący nie wchodzi z tego tytułu w skład Zarządu Głównego PTTK.

2. Zakres i tryb działania oraz sposób tworzenia zespołów, rad i komitetów wymienionych w ust. 1 ustala regulamin uchwalony przez Zarząd Główny PTTK.

Z życia kół, klubów, oddziałów

XIII MISTRZOSTWA POLSKI W ŁOWIECTWIE PODWODNYM
organizuje Komisja Działalności Podwodnej przy Zarządzie Wojewódzkim PTTK w Koszalinie, ul. Bieruta 5 tel. 223-18

XXVI OGÓLNOPOLSKI RAJD NADBAŁTYCKI
na terenie woj. elbląskiego i gdańskiego organizują w dniach 29. VI. – 5. VIII. Oddział PTTK MW, UM Gdynia.

AKCJA LETNIA 81 – WAKACJE Z PTTK
w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień organizują: Oddział PTTK i UM Gdańsk.

Oddział Uniwersytecki PTTK w Warszawie UKT "Unikat" organizuje Rajd "Złakowisko" w dn. 18. VI. br. oraz Rajd "Orient" w dniach 26–28. VI. br. Informacje: OU PTTK 00-325 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 24, tel. 26-60-81 wew. 765.

XXX CENTRALNY JUBILEUSZOWY ZŁOT TURYSTÓW KOLARZY PTTK
odbędzie się w dniach 22–25. VII. br. Miasteczko złotowe zlokalizowane będzie na terenie Puszczy Knyszyńskiej w okolicach Supraśla.

Zgłoszenia zbiorowe i indywidualne prosimy przesyłać na adres Zarządu Wojewódzkiego PTTK, pl. Dąbrowskiego 12, 15-959 Białystok, tel. 215-57 lub 218-38

ODDZIAŁ OSIEDLOWY PTTK "LSM" LUBLIN
ogłasza regulaminy i zaprasza do uczestnictwa w: I Ogólnopolskim Rajdzie "Szlakiem flory i fauny oraz V Ogólnopolskim Indywidualnym Rajdzie "Szlakiem Zamków i Pałaców w Polsce".

Informacje i zgłoszenia pod adresem: Oddział Osiedlowy PTTK "LSM" Lublin ul. Leszka Czarnego 5, tel. 558-38.

REDAKCJA "INFORMACJI ZG PTTK"
ponawia prośbę o nadsyłanie informatorów, regulaminów i innych informacji o Waszej działalności, które postaramy się wykorzystać z pożytkiem dla wszystkich turystów.

FESTYN TURYSTYCZNY "WIANKI – 81"
organizuje 23. VI. br. Oddział PTTK i Klub Wodny PTTK.

VIII MIĘDZYNARODOWY SPŁYW KAJAKOWY
w Zatoce Puckiej w dniach 18–22 VII. br organizują: Klub Wodny "Delfin" Oddziału PTTK Marynarki Wojennej, Polski Związek Kajakowy oraz inne instytucje.

Bliższych informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje: Klub Wodny "Delfin" 81-912 Gdynia, ul. Zawiszy Czarnego 1.

propaganda wydawnicza

Zakład Wydawniczo-Propagandowy
ku bieżącego roku do 20 marca 1981

W grupie materiałów programowych PTTK:

- 1) Krajoznawczy Program Turystyki
- 2) Informator o centralnych imprezach turystycznych
- 3) Materiały pomocnicze do egzaminu na specjalność turystyki kolarskiej
- 4) Legitymację Społecznego Opiekuna Zabytków
- 5) Wniosek o nadanie dyplomu PTTK
- 6) Wniosek o nadanie medalu PTTK
- 7) Czyste góry dla turystów - dzięki turystom (plakat)
- 8) Regulamin Komisji Rewizyjnej PTTK
- 9) Regulamin Komisji Rewizyjnej Koła-Klubu PTTK
- 10) Katalog prac Kampanii "Polska Naszych Dni" (III i IV rok)
- 11) Karta praw i obowiązków członka PTTK

W grupie odpłatnych druków statutowych rozprawdzanych przez Biuro Zaopatrzenia Handlu PTTK w Krakowie:

- 1) Regulamin Narciarskich Odznak Turystycznych PTTK wraz z protokołem - cena 20.-
- 2) Książeczkę narciarza - cena 4.-
- 3) Krajoznawstwo - poradnik metodyczny autorstwa Adama Czarnowskiego - cena 35.-

Z inicjatyw własnych Zakładu ukazały się następujące publikacje:

- 1) Lechośław Herz - poradnik z serii "Na szlaku" pt. "Puszcza Augustowska" - cena 28.-
- 2) Leszek Marzec, Kazimierz Mazurek, Tomasz Suchecki - przewodnik "Wyżyna Krakowsko-Częstochowska" - cena 35.-
- 3) Edward Moskała - "Schronisko PTTK na Hali Gąsienicowej" - historia schroniska - cena 11.-
- 4) Andrzej Matuszczyk - przewodnik "Szlaki Beskidu Średniego" - cena 21.- zł.

Publikacje własne Zakładu są oferowane do sprzedaży wszystkim zarządom wojewódzkim PTTK, oddziałom w kręgu regionu, którego dotyczy dany przewodnik.

Publikacje te rozprawdzane są także w sieci księgarskiej "Domu Książki".

W najbliższych miesiącach przewidujemy ukazanie się następujących kolejnych pozycji własnych:

- 1) "Wzniesienie Elbląskie" - przewodnik z serii "Na Szlaku" pióra Marii Weber, w cenie 22.- zł.
  - 2) "Knieja Bukowa" - przewodnik autorstwa Wojciecha Lipińskiego, w cenie 40.- zł.
  - 3) "Warszawskim szlakiem Żeromskiego" Moniki Warneńskiej, w cenie 20.- zł.
  - 4) Informator "Muzeum PTTK w Rydlówce" w opracowaniu Stanisława Waltosia, w cenie 7.- zł.
  - 5) Mapy panoramiczne (lato i zima) okolic Szczyrku w Beskidzie Śląskim autorstwa Edwarda Moskały, w cenie każda po 12.- zł.
- Nakładem Regionalnej Pracowni Krajoznawczej ZW PTTK w Chełmie ukazały się opisy przewodnikowe znakowanych szlaków pieszych z cyklu "Turystyczne szlaki piesze woj. chełmskiego".**
1. Szlak Pojezierny (centralny pojezierza Łęczycko-Włodawskiego) - cena 5.- zł.
  2. - szlak pomników walki i męczeństwa - wokół Chełma
- szlak partyzancki - Urszulin-Parczew
- szlak I Armii WP - Dorohusk-Chełm
cena 15.- zł.